

# POLSKI SYSTEM ZARYBIANIA WÓD PUBLICZNYCH

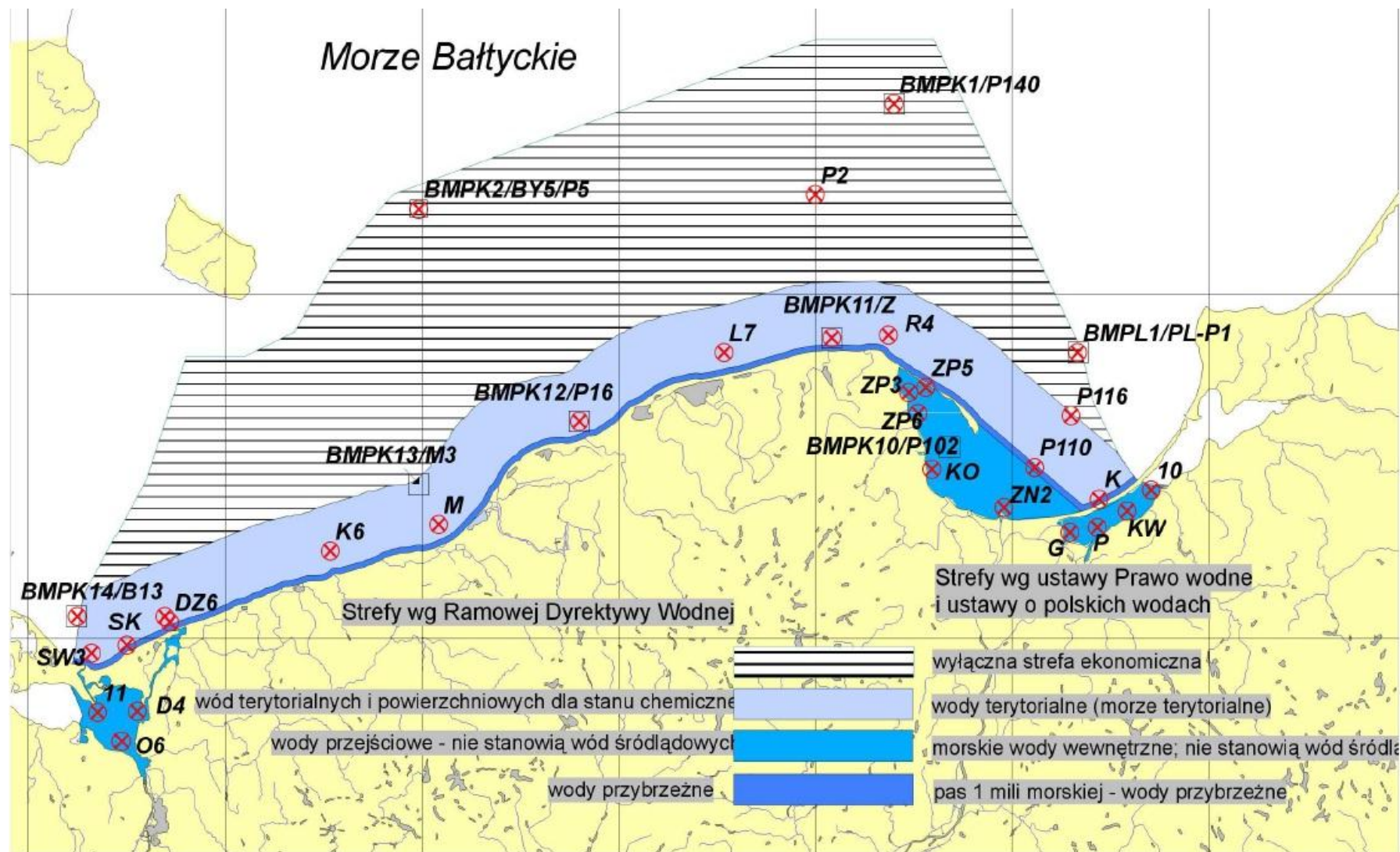


# PODZIAŁ WÓD PUBLICZNYCH

1. Wody morza terytorialnego, morskie wody wewnętrzne, śródlądowe wody powierzchniowe płynące są własnością Skarbu Państwa. Są to wody publiczne (Art. 10.1. Ustawy Prawo Wodne z 18.07.2001 r.
2. Prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa wykonują:
  - w stosunku do wód morskich terytorialnych oraz morskich wód wewnętrznych (wraz z wodami Zatoki Gdańskiej) – MINISTERSTWO TRANSPORTU, BUDOWNICTWA i GOSP. MORSKIEJ poprzez Urzędy Morskie (Szczecin, Słupsk, Gdynia).
  - W stosunku do śródlądowych wód powierzchniowych - MINISTERSTWO ŚRODOWISKA – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej – Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej → obwody rybackie → konkurs ofert → użytkownik obwodu rybackiego (operat rybacki, wniesienie opłaty).



# Polskie obszary morskie







## Zadania MRiRW w zakresie zarybiania (Ustawa z 18 kwietnia 1985 z późniejszymi zm. o rybactwie śródlądowym).

1. Opracowuje programy ochrony i odbudowy zasobów ryb zgodnie z Rozporządzeniami Rady UE –np. Rozporządzenie nr 1100/2007 – opracowanie i wdrożenie PPZZW (Polski Plan Zarządzania Zasobami Węgorza zatwierdzony decyzją KE z 6.01.2010 r( K/2009 10601).
2. Opracowuje wieloletnie i roczne krajowe programy ochrony i odbudowy zasobów ryb – Zespół d/s Zarybień.(Zadanie pt.”Zarybianie polskich obszarów morskich” w ramach którego IRŚ zarybia corocznie wody morskie narybkiem troci, łososia, siei, certy i jesiotra ostronosego)
3. Finansuje programy ochrony i odbudowy zasobów ryb realizując Rozporządzenie Rady UE jak i programy krajowe.
4. Ustala wykaz ryb gatunków obcych i nierodzimych którymi zarybianie nie wymaga zezwoleń.



**Wykaz gatunków ryb uznanych za nierodzone, dla których nie jest wymagane zezwolenie na wprowadzenie w rozumieniu art. 3 pkt 10 rozporządzenia nr 708/2007 ryb gatunku obcego**

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
	<b>jesiotrowate</b>	<b>Acipenseridae</b>
1.	bietuga <sup>1)</sup>	<i>Huso huso</i> <sup>1)</sup>
2.	jesiotr syberyjski <sup>1)</sup>	<i>Acipenser baeri</i> <sup>1)</sup>
3.	jesiotr rosyjski <sup>1)</sup>	<i>Acipenser gueldenstaeti</i> <sup>1)</sup>
4.	siewruga <sup>1)</sup>	<i>Acipenser stellatus</i> <sup>1)</sup>
5.	sterlet <sup>1)</sup>	<i>Acipenser ruthenus</i> <sup>1)</sup>
6.	szyp <sup>1)</sup>	<i>Acipenser nudiventris</i> <sup>1)</sup>
	<b>karpowate</b>	<b>Cyprinidae</b>
7.	amur biały	<i>Ctenopharyngodon idella</i>
8.	karaś złocisty	<i>Carassius auratus</i>
9.	karp	<i>Cyprinus carpio</i>
10.	tołpyga biała	<i>Hypophthalmichthys molitrix</i>
11.	tołpyga pstra	<i>Aristichthys nobilis</i>
	<b>długowosowate</b>	<b>Clariidae</b>
12.	sum afrykański	<i>Clarias gariepinus</i>
	<b>łososiwate</b>	<b>Salmonidae</b>
13.	golec	<i>Salvelinus alpinus</i>
14.	palia jeziorowa	<i>Salvelinus namaycush</i>
15.	peluga	<i>Coregonus peled</i>
16.	pstrąg źródlany	<i>Salvelinus fontinalis</i>
17.	pstrąg tęczowy	<i>Oncorhynchus mykiss</i>
	<b>bassowate</b>	<b>Centrarchidae</b>
18.	bass wielkogębowy	<i>Micropterus salmoides</i>
	<b>sumikowate</b>	<b>Ictaluridae</b>
19.	sum kanałowy	<i>Ictalurus punctatus</i>
20.	wszystkie gatunki nierodzone <sup>2)</sup>	

<sup>1)</sup> dotyczy również mieszańców jesiotrów.

<sup>2)</sup> dotyczy zamkniętych zakładów akwakultury.

Wykaz gatunków ryb i raków uznanych za rodzime

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
<b>rakowate</b>		<b>Asticidae</b>
1.	rak błotny	<i>Pontastacus leptodactylus</i>
2.	rak szlachetny	<i>Astacus astacus</i>
<b>minogowate</b>		<b>Petromyzontidae</b>
3.	minóg morski*	<i>Petromyzon marinus</i>
4.	minóg rzeczny*	<i>Lampetra fluviatilis</i>
5.	minóg strumieniowy*	<i>Lampetra planeri</i>
6.	minóg ukraiński*	<i>Eudontomyzon mariae</i>
<b>jesiotrowate</b>		<b>Acipenseridae</b>
7.	jesiotr ostronosy	<i>Acipenser oxyrinchus</i>
8.	jesiotr zachodni*	<i>Acipenser sturio</i>
<b>węgorzowate</b>		<b>Anguillidae</b>
9.	węgorz europejski	<i>Anguilla anguilla</i>
<b>śledziowate</b>		<b>Clupeidae</b>
10.	aloza*	<i>Alosa alosa</i>
11.	parposz*	<i>Alosa fallax</i>
<b>karpowate</b>		<b>Cyprinidae</b>
12.	boleń	<i>Aspius aspius</i>
13.	brzana	<i>Barbus barbus</i>
14.	brzana karpacka	<i>Barbus waleckii (=Barbus cyclolepis)</i>
15.	brzanka	<i>Barbus peloponnesius (=Barbus petenyi)</i>
16.	certa	<i>Vimba vimba</i>
17.	ciosa*	<i>Pelecus cultratus</i>
18.	jaż	<i>Leuciscus idus</i>
19.	jelec	<i>Leuciscus leuciscus</i>
20.	karaś pospolity	<i>Carassius carassius</i>
21.	kielb białopłetwy*	<i>Gobio (=Romanogobio) albipinnatus</i>
22.	kielb krótkowąsy	<i>Gobio gobio</i>
23.	kielb Kesslera*	<i>Gobio (=Romanogobio) kessleri</i>
24.	kleń	<i>Squalius cephalus</i>
25.	krap	<i>Abramis bjoerkna</i>
26.	lin	<i>Tinca tinca</i>
27.	leszcz	<i>Abramis brama</i>
28.	piekielnica*	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
29.	plóc	<i>Rutilus rutilus</i>
30.	rozpiór	<i>Abramis ballerus</i>
31.	różanka*	<i>Rhodeus sericeus</i>
32.	sapa	<i>Abramis sapa</i>
33.	słonecznica	<i>Leucaspis delineatus</i>
34.	strzebla błotna (przekopowa)*	<i>Rhynchocypris percunurus</i>
35.	strzebla potokowa	<i>Phoxinus phoxinus</i>
36.	świnka	<i>Chondrostoma nasus</i>
37.	ukleja	<i>Alburnus alburnus</i>
38.	wzdreğa	<i>Scardinius erythrophthalmus</i>

	<b>kozowate</b>	<b>Cobitidae</b>
39.	koza*	<i>Cobitis taenia</i>
40.	koza dunajska*	<i>Cobitis elongatoides</i>
41.	koza złotawa*	<i>Sabanejewia baltica (=Sabanejewia aurata)</i>
43.	piskorz*	<i>Misgurnus fossilis</i>
<b>przyłgowate</b>		<b>Balitoridae</b>
44.	śliz*	<i>Barbatula barbatula</i>
<b>sumowate</b>		<b>Siluridae</b>
45.	sum	<i>Silurus glanis</i>
<b>szczupakowate</b>		<b>Esocidae</b>
46.	szczupak	<i>Esox lucius</i>
<b>stynkowate</b>		<b>Osmeridae</b>
47.	stynka	<i>Osmerus eperlanus</i>
<b>łososiowate</b>		<b>Salmonidae</b>
48.	głowacica <sup>1)</sup>	<i>Hucho hucho<sup>1)</sup></i>
49.	lipień	<i>Thymallus thymallus</i>
50.	łosoś	<i>Salmo salar</i>
51.	pstrąg potokowy	<i>Salmo trutta m. fario</i>
52.	sieja	<i>Coregonus lavaretus</i>
53.	sielawa	<i>Coregonus albula</i>
54.	troć jeziorowa	<i>Salmo trutta m. lacustris</i>
55.	troć wędrowną (morska)	<i>Salmo trutta m. trutta</i>
<b>dorszowate</b>		<b>Gadidae</b>
56.	miętus	<i>Lota lota</i>
<b>ciernikowate</b>		<b>Gasterosteidae</b>
57.	cierniczek	<i>Pungitius pungitius</i>
58.	ciernik	<i>Gasterosteus aculeatus</i>
<b>głowaczowate</b>		<b>Cottidae</b>
59.	głowacz białopłetwy*	<i>Cottus gobio</i>
60.	głowacz przegopłetwy*	<i>Cottus poecilopus</i>
<b>okoniowate</b>		<b>Percidae</b>
61.	jazgarz	<i>Gymnocephalus cernuus</i>
62.	okoń	<i>Perca fluviatilis</i>
63.	sandacz	<i>Sander lucioperca</i>

<sup>1)</sup> dotyczy dorzecza Dunaju.

\*ryby objęte ochroną na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. Nr 237, poz. 1419).

5. Powołuje Zespół Ekspertki d/s wydawania zezwoleń na wprowadzanie do wód publicznych gatunków obcych.

6. Określa warunki jakie musi spełniać „operat rybacki” (Rozp. MRiRW z 29.03.2002 w sprawie operatu rybackiego).

7. Ustanawia jednostki uprawnione do opiniowania operatów rybackich ( ZUT Szczecin, IRŚ Olsztyn, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie).

8. Określił warunki i zasady korzystania z Osi 3 , Środek 3.2. Ochrona i rozwój fauny i flory wodnej(Rozporządzenie Min. RiRwW z dnia 25 września 2009r) Program Operacyjny RYBY 2007-2013.





# Zadania Ministerstwa Środowiska w zakresie zarybień publicznych wód śródlądowych.

**Ministerstwo Środowiska pełni funkcję nadzoru właścicielskiego nad publicznymi wodami śródlądowymi poprzez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej → Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej (Prawo Wodne) które:**

1. Ustanawiają obwody rybackie.
2. Organizują konkursy ofert na oddanie w użytkowanie obwodu rybackiego i zawierają umowę z przyszłym użytkownikiem wód.
3. Opracowują cenniki materiału zarybieniowego na dany rok dla potrzeb komisji konkursowej.
4. Monitorują realizację umowy o której mowa w pkt 2.



# Uprawnieni do zarybiania wód (Art. 4b Ustawy o rybnactwie śródlądowym)

1. Zarybianie wód może prowadzić:
  - 1) Uprawniony do rybnactwa (tj. użytkownik lub właściciel wód).
  - 2) instytut badawczy, uczelnia, fundacja, uznana organizacja producentów ryb lub organizacja społeczna w ramach programu badawczego lub programu ochrony i odbudowy zasobów ryb w porozumieniu z uprawnionym do rybnactwa.
  - 3) organ administracji publicznej we współpracy z uprawnionymi do rybnactwa, instytutem badawczym, uczelnią, fundacją, uznaną organizacją producentów ryb lub organizacją społeczną jeżeli utrzymanie, odtwarzanie lub poprawa stanu zasobów ryb należy do zadań organu administracji publicznej lub wynika z działań określonych w programie ochrony i odbudowy zasobów ryb.
  - 4) dyrektor parku narodowego w celu wykonania ochrony ryb w wodach parku narodowego.



# Polski Związek Wędkarski – Polish Angling Assosation.

1. Powstał w 1879 r. obecnie zrzesza ponad 600 000 członków.

## **STRUKTURA ORGANIZACYJNA**

Zarząd Główny PZW Warszawa – Rada Naukowa



Okręg PZW (45) – Ośrodki Zarybieniowe (45)



Koła PZW (2500)

2. PZW to największy rybacki użytkownik wód śródlądowych w Polsce.

Gospodaruje na 210 725 ha wód, tj. 38 % ogółu powierzchni wód śródlądowych:

- użytkuje 66% całej powierzchni wód płynących (rzek)
- użytkuje 88% powierzchni zbiorników zaporowych
- Użytkuje 21% ogólnej powierzchni jezior





3. PZW to największy polski producent materiału zarybieniowego ryb rzecznych i łososiowatych, zabezpiecza własne potrzeby w zakresie zarybień rybami drapieżnymi a także sieją i sielawą. W roku 2009 PZW dokonał zarybień 30 gatunkami ryb w ilości 1 600 ton starszych asortymentów ryb i 301 mln sztuk młodszych asortymentów za łączną kwotę 32,8 mln PLN pochodzących ze składek wędkarskich.

4. Działalność naukowo – badawcza PZW:

- Finansuje prace naukowe w zakresie ichtiofauny rzek
- Badania wędrówek ryb
- Opracowanie biotechniki rozrodu cennych gatunków ryb
- Badanie czynników wpływających na efektywność zarybień.

5. Działalność wydawnicza PZW:

- Wydaje miesięcznik „Wiadomości Wędkarskie”, „Biuletyn Wędkarski”
- Organizuje kursy i obozy wędkarskie, imprezy sportowo-rekreacyjne.



## Zarybienia wód Okręgu PZW w Szczecinie w latach 2007 – 09.

Gatunek	2007	2008	2009
Miętus (burbot) - Lota lota	11 850 000	11 850 000	2 900 000
Certa (vimba) - Vimba vimba	55 000	0	55 000
Jaź (ide) - Leuciscus idus	286 458	23 957	1 462 500
Kleń (common dace) - Leuciscus leuciscus	50 000	40 000	57 500
Pstrąg potokowy (brown trout)- Salmo trutta m. fario	22 500	56 000	53 000
Troć wędrowna (sea trout) - Salmo trutta trutta	50 000	300 000	b. d. ilość.
Lipień (grayling) - Thymallus thymallus	491	6 820	1 260
Łosoś (Atlantic salmon) - Salmo salar	44 300	0	17 713
Sandacz (pikeperch) - Sander lucioperca	100 000	250 000	100 000
Sieja (whitefish) - Coregonus lavaretus	300 000	1 322 500	1 200 000
Szczupak (pike) - Esox lucius	2 025 000	1 497 000	b. d. ilość.
Węgorz (eel) - Anguilla anguilla	b. d. ilość.	0	0
Karp (common carp) - Cyprinus carpio	0	0	b. d. ilość.
Sum (wels catfish) - Silurus glanis	0	0	9 000
Lin (tench) - Tinca tinca	0	0	b. d. ilość.
Boleń (asp) - Aspius aspius	0	0	5 775

Dane dotyczą łącznych ilości wylęgu, narybku i krocza obsadzonych w obwodach nr 1. (Gowienica, Wołczenica, Krępa, Świniec), nr 2. (Gunica, Ina), nr 3. (Ina) oraz nr 5. (Odra).



## Polish restock of whitefish in the Szczecin Lagoon and tributaries.

Year	Kind of material	Total in pcs.
1995	larvae	150 000
1996	larvae	350 000
1997	larvae	500 000
1998	larvae	1 500 000
1999	larve	1 400 000
2000	larvae	1 200 000
2001	larvae	900 000
2002	larvae	1 350 000
2003	-	-
2004	-	-
2005	summer fry	30 900
2006	larve	1 255 250
	summer fry	24 300
	fry 1+	1 800
2007*	larve	300 000
2008*	larve	700 000
2009*	larve	1 200 000

Źródło: „Ochrona siei wędrowniej (*Coregonus laveratus laveratus*) w Polsce” (Kuźmiński et al. 2008) IRŚ Olsztyn.

Projekt badawczy zamawiany KBN nr Z022/S3/9401.-zarybianie w latach 1995-2006 r z ZHRŁ Rutki przy współpracy PZW Wrocław i PZW Szczecin

\*zarybianie przez PZW Szczecin





## ZARYBIANIE POLSKICH OBSZARÓW MORSKICH –WG ZESPOŁU DS. ZARYBIEŃ ZALEW SZCZECIŃSKI.

Rok	Wartość całkowita PLN	Wartość zarybień Z. Szczeciński	Gatunek/ilość
2007	4. 800.000	149.710,50 PLN	Narybek węgorza – 475 kg
2008	5.000.000	273.897.99 PLN	Narybek węgorza -913 kg
2009	4.750.000	Brak zarybień	Brak zarybień
2010	4.597.000	Brak zarybień	Brak zarybień
2011	4.614.000	Brak zarybień	Brak zarybień
2011		1.112.000 PLN z PPZZW	Narybek podch. węgorza - 560.000szt.



## ZARYBIANIE OBWODOW RYBACKICH RZEKI ODRY Z DOPŁYWAMI PRZEZ PZW.

ROK	WARTOŚĆ ZARYBIEŃ w PLN	GATUNEK/ILOŚĆ
2007	61.030,82	Troć- smolty: 10.000 szt+ narybek letni: 20.000 szt Łosoś –smolty; 10.000 szt + narybek : 70.000 szt Certa – narybek wiosenny:70.000 szt+ nar. Jes: 70.000 szt . + narybek 2+: 7.612 szt.
2008	240.969,11	Troć- smolty: 41.800szt Łosoś- smolty:52.040 szt. Sieja- narybek letni: 54.200 szt
2009	346.319,92	Troć- smolty: 7.620 szt Łosoś- smolty: 43.258 szt.+ narybek: 100.000 szt Certa- nar. Letni: 403.500szt+ nar. Jesienny: 120.069 szt Sieja- narybek letni ; 19.500szt
2010	258.992,65	Troć- smolty: 8.000 szt+ nar. wiosenny:15.000szt Łosoś- smolty;39.373szt+ narybek; 70.000 szt. Certa- narybek wios.50.000 szt+ narybek jes, 0+; 103.860szt Sieja- narybek let. :30.000 szt. Jesiotr:1+: 836 szt.+ 0+:1.485 szt
2011	417.023,06	Troć- smolty: 10.000 szt. Łosoś- smolty: 13.252 szt.+ narybek letni:100.000 szt.+ narybek wiosenny: 10.500 szt. Certa- narybek jesienny 0+: 556.800 szt. Jesiotr- narybek 1+: 168 szt.

Dane . Komunikaty Rybackie R.Bartel, J.Kardela. Zakład Ryb Wędrownych w Gdańsku. IRŚ Olsztyn .



**Polski Plan Zarządzania Zasobami Węgorza – zatwierdzony Decyzją KE z 6 stycznia 2010(K(2009)10601) – przewiduje co roczne zarybianie dorzecza Odry narybkiem szklistym w ilości 6 000 000 sztuk lub 1 200 000 szt. narybkiem obsadowym (Lt <20cm), przy czym MRiRW finansuje ½ podanych ilości a pozostałe ½ powinni finansować użytkownicy wód (gospodarstwa rybackie , gospodarstwa hodowlane , PZW itp.) Ponadto Plan ten przewiduje :**

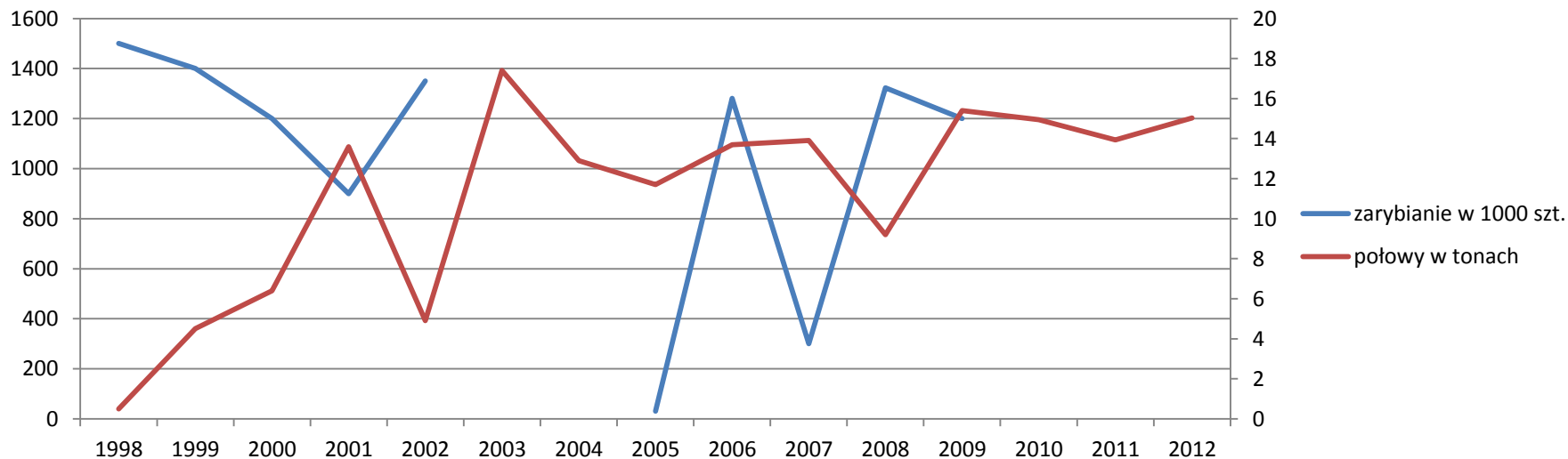
- **Ustanowienie okresu ochronnego na połowy węgorza od 15.06 do 15.07 każdego roku,**
- **Wprowadzenie od roku 2011 wymiaru ochronnego węgorza dla wszystkich wód tj min. 50 cm długości,**
- **Redukcje presji kormorana czarnego poprzez opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania populacją kormorana,(podmiot odpowiedzialny - Ministerstwo Środowiska),**
- **Zmniejszenie dziennego limitu połowowego na 1 wędkę do 2 sztuk węgorza ,**
- **Udrożnienie szlaków migracji węgorza .**



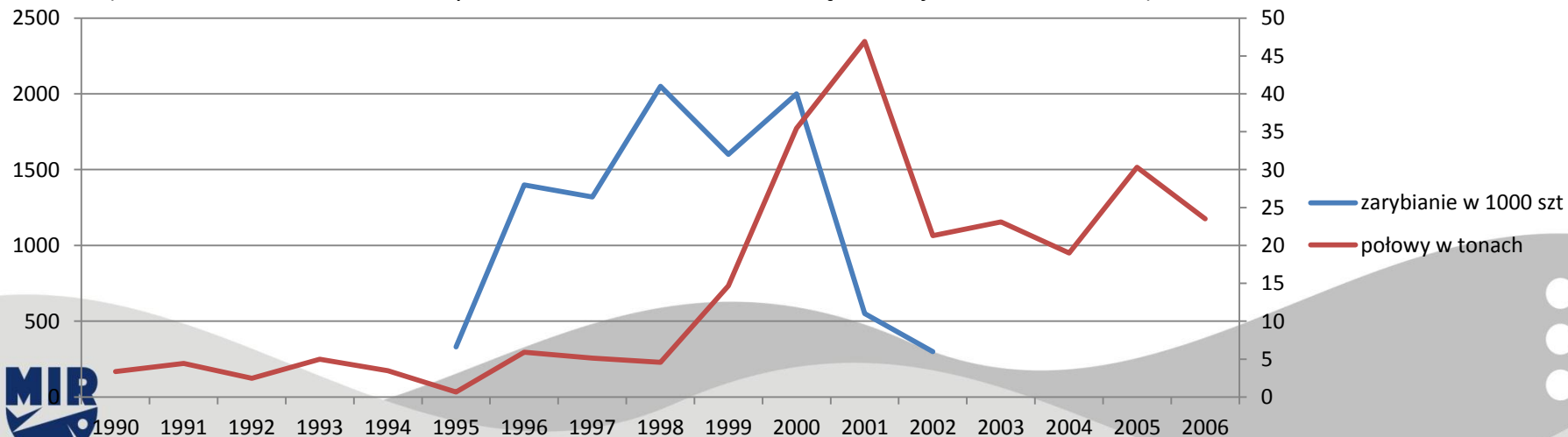


# Wpływ zarybiania sieją na połowy rybackie tego gatunku.

W polskiej części Zalewu Szczecińskiego



W niemieckiej części Zalewu Szczecińskiego oraz obszarów sąsiednich: Peenestrom i Achterwasser (H. Kuźmiński, R. Bartel, K. Goryczko, S. Dobosz, Ochrona siei wędrownej w Polsce, IRŚ 2008)



# System finansowania zarybień

**Polska Akademia Nauk**



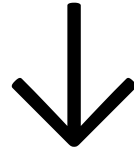
**Instytuty badawcze**  
**(realizacja projektów badawczych)**



# MRiRW

(UE) ↙

PPZZW  
(węgorz)

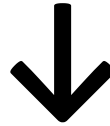


Zarybianie  
polskich  
Obszarów  
morskich  
(troć, łosoś, sieja,  
certa, jesiotr  
ostronosy)

↘ (UE)

OŚ 3 PO RYBY  
2007-2013

# Użytkownicy wód



Realizacja operatów rybackich  
(PZW, Gospodarstwa Rybackie,  
podmioty prawne i osoby  
fizyczne)

**WYLĘGARNIE I  
HODOWLE**

**SPONSORZY I  
INWESTORZY**



# DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Proszę o nie zadawanie  
kłopotliwych pytań.

Wykonał  
T. Krajniak.

